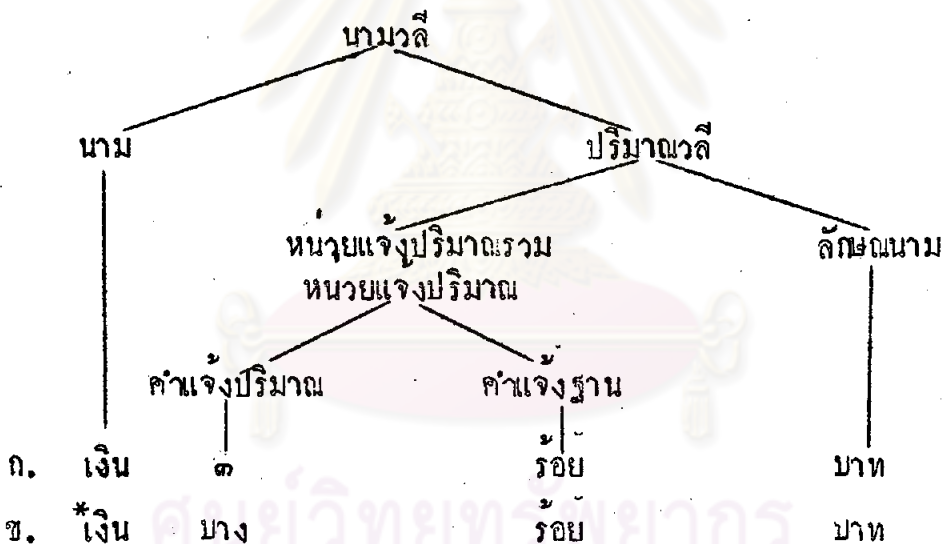

บทที่ ๕

การวิเคราะห์การ เกิดร่วมกันได้และไม่ได้ของรายการต่าง ๆ ในปริมาณวลี

๕.๑ บทนำ

จะเห็นว่ากฎโครงสร้างและกฎแปรรูปที่ได้เสนอไว้ในบทที่ ๓ และที่ ๔ นั้น ยังไม่เพียงพอที่จะอธิบายโครงสร้างของปริมาณวลีได้ทั้งหมด ทั้งนี้เพราะกฎที่เสนอไว้ บางกฎนั้นอาจจะทำให้เกิดปริมาณวลีที่ผิดไวยากรณ์ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จะเห็นว่าปริมาณวลี ข. นี้องค์ประกอบและโครงสร้างถูกต้องตามกฎโครงสร้างที่กำหนดไว้ แต่ปริมาณวลีนี้ก็ยังมีผิดไวยากรณ์อยู่ เมื่อเราพิจารณาการผิดไวยากรณ์ของวลีนี้ จะพบว่าการผิดไวยากรณ์ที่เกิดขึ้น มิได้เป็นเพราะปัญหาเรื่ององค์ประกอบ เพราะค่าแจ้งปริมาณและค่าแจ้งฐานเกิดร่วมกันได้ แต่เป็นเพราะการเกิดร่วมกันไม่ได้ของค่าแจ้งปริมาณบางค่า เช่น บาง กับค่าแจ้งฐาน ในแนวทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรตแปรรูปมีกลไกในการอธิบายการผิดไวยากรณ์ลักษณะนี้ ที่เรียกว่าเงื่อนไขการเกิดรวม (selectional restriction) ซึ่งจะอธิบายการผิดไวยากรณ์ที่เกิดขึ้น เพราะการเกิดร่วมกันไม่ได้ของรายการบางค่าในหมวดค่าหนึ่ง ๆ

ขอมสักรักได้เสนอว่า ราคาค่าแต่ละรายคำในคลังคำ จะมีลักษณะ

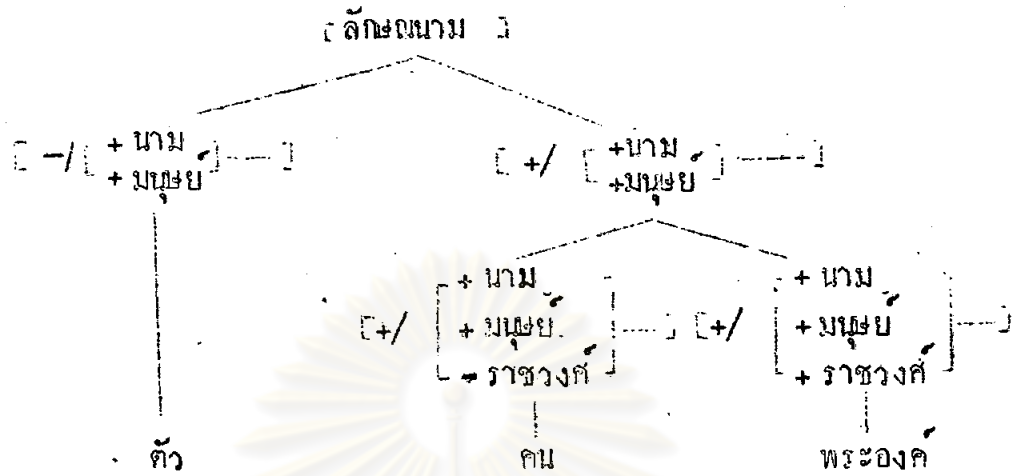
๒ ประเภทคือ

ก. ลักษณะทางไวยากรณ์ (grammatical feature) คือลักษณะ
 ราคาค่า ซึ่งจะบอกให้ทราบว่า ราคาค่านั้น ๆ จัดอยู่ในหมวดไวยากรณ์ (grammatical
 category) ใด ลักษณะทางไวยากรณ์นี้จะแบ่งออกได้เป็น ๒ ชนิดคือ ลักษณะบอกหมวด
 (categorical feature) และลักษณะบอกโครงสร้าง (structural feature)
 เช่นคำว่า สาม จะมีลักษณะทางไวยากรณ์บอกหมวดว่า สาม และจะมีลักษณะทาง
 ไวยากรณ์บอกโครงสร้างว่า [+ คำแข็งปริมาณ]

สาม ดังนั้น ลักษณะทางไวยากรณ์ทั้งหมดของ สาม ก็จะเป็น
 [+ / _____ [+ ลักษณะนาม]]

สาม
 [+ คำแข็งปริมาณ]
 [+ / _____ [+ ลักษณะนาม]]

ข. ลักษณะแบ่งย่อย (sub-categorizational feature) ซึ่งจะบอกว่า
 คำในหมวดไวยากรณ์หนึ่ง ๆ อาจแบ่งออกเป็นหมวดย่อย (sub-categories)
 ใดได้บ้าง เช่นราคาค่าในหมวดไวยากรณ์ลักษณะนาม อาจแบ่งย่อยได้เป็น ลักษณะนาม
 สำหรับนามที่เป็นมนุษย์และลักษณะนามที่ไม่ได้เป็นมนุษย์ นอกจากนี้ แต่ละหมวดย่อยก็อาจ
 จะแบ่งย่อยลงไปได้อีก เช่นราคาค่าในหมวดย่อยลักษณะนามสำหรับนามที่เป็นมนุษย์ ก็อาจ
 จะแบ่งย่อยเป็น หมวดย่อยลักษณะนาม สำหรับมนุษย์ที่เป็นกษัตริย์และพระราชวงศ์ กับหมวด
 ย่อยลักษณะนามสำหรับมนุษย์ที่ไม่ได้เป็นกษัตริย์ และพระราชวงศ์ คือเป็นคนสามัญนั่นเอง
 แผนภูมิต่อไปนี้จะเป็นตัวอย่างแสดงให้เห็นการแบ่งหมวดย่อยลักษณะนาม ซึ่งเป็นที่มาของ
 ลักษณะแบ่งย่อย

๕.๒ ปัญหาการเกิดรวมของรายคำต่าง ๆ ในปริมาณวลี

เงื่อนไขการเกิดรวมที่พบว่าเป็นปัญหาในกรณีเคราะห์ปริมาณวลีมีอยู่ทั้งสิ้น

๑๒ กรณีดังต่อไปนี้

๕.๒.๑ การเกิดรวมของคำแจ้งปริมาณ

๑ ก. การเกิดรวมของคำแจ้งปริมาณกับคำแจ้งฐาน เช่น

นาม	คำแจ้งปริมาณ	คำแจ้งฐาน	ลักษณะนาม
๑. เงิน	๓	ร้อย	บาท
๒. *เงิน	บาง	ร้อย	บาท

๒ ข. การเกิดรวมของคำแจ้งปริมาณกับคำแจ้งตำแหน่ง เช่น

นาม	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม	คำแจ้งตำแหน่ง
๑. ผ้า	๓	เมตร	แรก
๒. *ผ้า	บาง	เมตร	แรก

๓ ค. การเกิดรวมของคำแจ้งปริมาณกับคำแจ้งเพศ เช่น

นาม	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม	คำแจ้งเพศ
๑. ผ้า	๓	เมตร	เพศ
๒. *ผ้า	บาง	เมตร	เพศ

๔ ง. การเกิดรวมของคำแจ้งปริมาณกับคำขยายปริมาณตาม เช่น

นาม	ค่า <u>แจ้ง</u> ปริมาณ	ลักษณะนาม	คำขยาย <u>ปริมาณ</u> ตาม
๑. ผ้า	๓	เมตร	เท่านั้น
๒. * ผ้า	หลาย	เมตร	เท่านั้น*

๕.๒.๒ การเกิดรวมของคำขยายปริมาณหน้า

๕) ก. การเกิดรวมของคำขยายปริมาณหน้ากับค่าแจ้งปริมาณ เช่น

นาม	คำขยาย <u>ปริมาณ</u> หน้า	ค่า <u>แจ้ง</u> ปริมาณ	ลักษณะนาม
๑. หนังสือ	ตั้ง	หลาย	เล่ม
๒. * หนังสือ	เพียง	หลาย	เล่ม

๖) ข. การเกิดรวมของคำขยายปริมาณหน้ากับคำขยายปริมาณตาม เช่น

นาม	คำขยาย <u>ปริมาณ</u> หน้า	ค่า <u>แจ้ง</u> ปริมาณ	ลักษณะนาม	คำขยาย <u>ปริมาณ</u> ตาม
๑. ผ้า	เพียง	๓	เมตร	เท่านั้น
๒. * ผ้า	เพียง	๓	เมตร	ถ้วน

๗) ค. การเกิดรวมของคำขยายปริมาณหน้ากับคำวิเศษณ์ เช่น

นาม	คำ <u>วิเศษณ์</u>	คำขยาย <u>ปริมาณ</u> หน้า	ค่า <u>แจ้ง</u> ปริมาณ	ลักษณะนาม
๑. ผ้า	อีก	ตั้ง	๓	เมตร
๒. * ผ้า	อีก	ตั้ง	๓	เมตร

๘) ง. การเกิดรวมของคำขยายปริมาณหน้ากับลักษณะนาม เช่น

นาม	คำขยาย <u>ปริมาณ</u> หน้า	ค่า <u>แจ้ง</u> ปริมาณ	ลักษณะนาม
๑. กินสอ	สัก	๓	แท่ง
๒. * กินสอ	จวน	๓	แท่ง

๕.๒.๓ การเกิดรวมของคำขยายปริมาณตาม

๑) ก. การเกิดรวมของคำขยายปริมาณตามกับค่าแจ้งพิเศษ เช่น

นาม	ค่า <u>แจ้ง</u> ปริมาณ	ลักษณะนาม	ค่า <u>แจ้ง</u> พิเศษ	คำขยาย <u>ปริมาณ</u> ตาม
๑. ผ้า	๓	เมตร	เศษ	เท่านั้น
๒. * ผ้า	๓	เมตร	เศษ	พอดี

* ผ้าหลายเมตร เท่านั้น เป็นปริมาณวลีที่ผิดไวยากรณ์ แต่สามารถจะเป็นข้อความที่ถูกไวยากรณ์ได้ เมื่ออยู่ในประโยคเน้นที่แสดงการเปรียบเทียบ เช่นผ้าหลายเมตร เท่านั้น

๙๘ ข. การเกิดรวมของค่าขยายปริมาณตามกับค่าแจ้งตำแหน่ง เช่น

นาม	ค่าแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม	ค่าแจ้งตำแหน่ง	ค่าขยายปริมาณตาม
๑. ผ้า	๓	เมตร	แรก	เท่านั้น
๒. * ผ้า	๓	เมตร	แรก	พอดี

๕.๒.๔ การเกิดรวมของลักษณะนาม

๑๐ ก. การเกิดรวมของลักษณะนามกับค่าขยายปริมาณตาม เช่น

นาม	ค่าแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม	ค่าขยายปริมาณตาม
-----	---------------	-----------	------------------

๑. เงิน	๕	บาท	ถ้วน
๒. * ผ้า	๕	เมตร	ถ้วน

๑๑ ข. การเกิดรวมของลักษณะนามกับนาม เช่น

นาม	ค่าแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม
-----	---------------	-----------

๑. กินสอ	๓	แท่ง
๒. * นักเรียน	๓	แท่ง

๕.๓ เงื่อนไขการเกิดรวมของรายคำในปริมาณวลี

ในการจะกำหนดเงื่อนไขการเกิดรวมของรายคำในปริมาณวลีได้นั้น จำเป็นจะต้องกล่าวถึงการแบ่งหมวดย่อยของรายคำแต่ละหมวดก่อน จึงจะสามารถอธิบายได้ว่าเหตุไครายคำบางคู่จึงเกิดรวมกันไม่ได้ ปัญหาการเกิดรวมของรายคำในปริมาณวลีที่กล่าวไว้ในตอนที่ ๕.๒ อาจแบ่งอธิบายได้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

๕.๓.๑ การเกิดรวมของค่าแจ้งปริมาณ

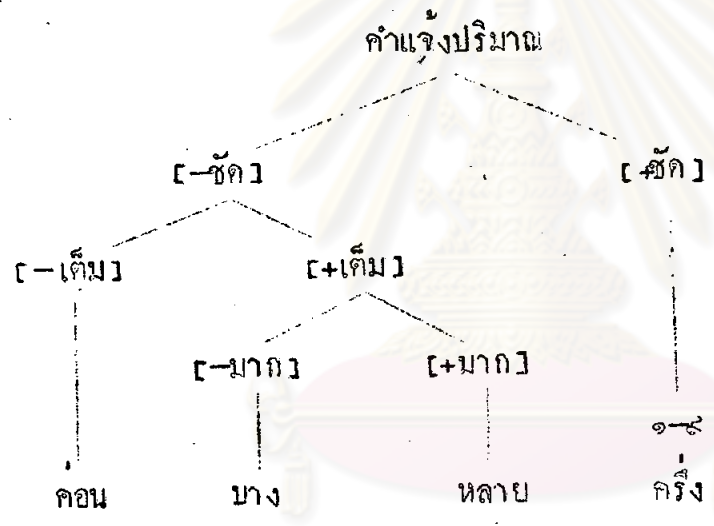
ก. การเกิดรวมของค่าแจ้งปริมาณกับค่าแจ้งฐาน

นาม	ค่าแจ้งปริมาณ	ค่าแจ้งฐาน	ลักษณะนาม
-----	---------------	------------	-----------

๑. * ผ้า	บาง	สิบ	เมตร
๒. * ผ้า	หลาย	สิบ	เมตร

จะเห็นว่า ค่าแจ้งปริมาณ บาง ไม่สามารถเกิดรวมกับค่าแจ้งฐานได้ แต่ค่าแจ้งปริมาณ หลาย สามารถเกิดได้ เช่นเดียวกับค่าแจ้งปริมาณ ๑ - ๙ ครึ่ง คอน

ดังนั้น จึงต้องแบ่งคำแข็งปริมาณออกเป็นชนิดย่อยตามอรรถลักษณะของ [ชัค] กล่าวคือ บาง หลาย คอน จะมีอรรถลักษณะของ [-ชัค] ส่วน ๑ - ๕ ครึ่ง จะมีอรรถลักษณะของ [+ชัค] นอกจากนี้ ยังมีอรรถลักษณะของ [เต็ม] ที่ทำให้ คอน แตกต่างจาก บาง หลาย นั่นคือ คอน จะมีอรรถลักษณะของ [-เต็ม] ส่วน บาง หลาย จะมีอรรถลักษณะของ [+เต็ม] ส่วน บาง หลาย ก็จะแตกต่างกันที่อรรถลักษณะของ [มาก] อีกชั้นหนึ่ง นั่นคือ บาง จะมีอรรถลักษณะของ [-มาก] ส่วน หลาย จะมีอรรถลักษณะของ [+มาก] เพราะฉะนั้น เราก็สามารถจะแบ่งคำแข็งปริมาณออกเป็นชนิดย่อยได้ดังนี้

ส่วนการกำหนดเงื่อนไขการ เกิดรวมของร่ายคำ ๓ ชนิดนี้ในปริมาณวลี ก็อาจจะกำหนดเป็นกฎบอกลักษณะทำนายได้ (redundancy rule) ที่ ๑ ได้ว่า

คำแข็งปริมาณ
 [-มาก] $\longrightarrow$ $\left[\begin{array}{l} \text{ไม่/ไม่รวม กับ} \\ \text{[-/ -] [+ คำแข็งฐาน]} \end{array} \right]$

กฎนี้จะบอกว่า คำแข็งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [-มาก] จะไม่เกิดรวมกับ [+ คำแข็งฐาน] ดังตัวอย่างเช่น

* เงินบางร้อยบาท
 [-มาก]

สำหรับคำแข็งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [+ชัค] หรือ [+มาก] ก็จะ

เงิน ๓ ร้อยบาท

[+ชัค]

เงิน หลาย ร้อยบาท

[+มาก]

ข. การเกิดรวมของคำแจ้งปริมาณกับคำแจ้งตำแหน่ง

	นาม	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณนาม	คำแจ้งตำแหน่ง
๑.	* ผ้า	บาง	เมตร	แรก
๒.	* ผ้า	หลาย	เมตร	แรก
๓.	* ผ้า	คอน	เมตร	แรก
๔.	ผ้า	๓	เมตร	แรก

จากตัวอย่างเหล่านี้ จะพบว่า คำแจ้งปริมาณ บาง หลาย คอน ไม่สามารถเกิดรวมกับคำแจ้งตำแหน่งได้ ดังนั้น จึงอาจจะกำหนดกฎบอกลักษณะทำนายไว้ที่ ๒ ว่า

คำแจ้งปริมาณ → [-/ — [+ลักษณนาม][+คำแจ้งตำแหน่ง]

[-ชัค]

กฎนี้จะบอกว่า คำแจ้งปริมาณที่มีรรดลักษณของ [-ชัค] จะไม่สามารถเกิดรวมกับ [+ คำแจ้งตำแหน่ง] ได้ ดังเช่น

* ผ้า บาง เมตรแรก

[-ชัค]

แต่คำแจ้งปริมาณที่มีรรดลักษณของ [+ชัค] จะเกิดรวมกับ [+ คำแจ้งตำแหน่ง] ได้ดังเช่น

ผ้า ๓ เมตรแรก

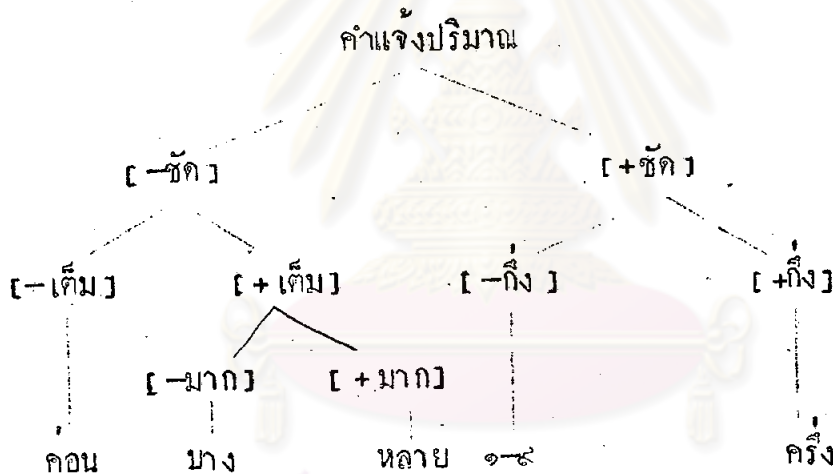
[+ชัค]

ค. การเกิดรวมของคำแจ้งปริมาณกับคำแจ้งเศษ

	นาม	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณนาม	คำแจ้งเศษ
๑.	* ผ้า	<u>บาง</u>	เมตร	เศษ
๒.	* ผ้า	<u>หลาย</u>	เมตร	เศษ
	* ผ้า	<u>คอน</u>	เมตร	เศษ

	นาม	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม	คำขยายฐาน
๔. *	ผ้า	ครึ่ง	เมตร	เศษ
๕.	ผ้า	๕	เมตร	เศษ

จากตัวอย่างเหล่านี้จะพบว่า คำแจ้งปริมาณ บาง หลาย คอน ครึ่ง ไม่สามารถเกิดร่วมกับคำแจ้งเศษได้ แต่ ๕ สามารถเกิดได้ ดังนั้น จึงต้องกำหนด อรรถลักษณะ [กิ่ง] เพื่ออธิบายความแตกต่างของ ๕ และ ครึ่ง นั่นคือ ๕ จะมี อรรถลักษณะของ [-กิ่ง] แต่ ครึ่ง จะมีอรรถลักษณะของ [+กิ่ง] ดังนั้น จึงอาจจะแสดง การแบ่งคำแจ้งปริมาณออกเป็นชนิดย่อยได้ดังนี้

การกำหนดเงื่อนไขการเกิดร่วมของคำแจ้งปริมาณกับคำแจ้งเศษ ก็อาจจะกำหนด เป็นกฎบอกลักษณะทำนายได้ที่ ๓ และที่ ๔ ว่า

๑ คำแจ้งปริมาณ $\rightarrow$ $[-/ [+ลักษณะนาม] \text{ --- } [+คำแจ้งเศษ]]$
 [-ชี้ค]   ๗   บาง   เมตร   ๑๕

๒ คำแจ้งปริมาณ $\rightarrow$ $[-/ [+ลักษณะนาม] \text{ --- } [+ คำแจ้งเศษ]]$
 [+กิ่ง]   ๗   ครึ่ง   เมตร   ๑๕

กฎทั้ง ๒ จะกำหนดว่า คำแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะ [-ชี้ค] และ [+กิ่ง] จะเกิดร่วมกับคำแจ้งเศษไม่ได้ เช่น

* ผ้า บาง เมตร เศษ

* ผ้า $\frac{1}{2}$ ฝรั่ง เมตร เศษ
[+กึ่ง]

แต่คำแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะ [-กึ่ง] จะเกิดรวมกับคำแจ้งเศษได้ เช่น

ผ้า $\frac{3}{4}$ เมตร เศษ
[-กึ่ง]

ง. การเกิดรวมของคำแจ้งปริมาณกับคำขยายปริมาณตาม

นาม	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม	คำขยายปริมาณตาม
๑. * ผ้า	หลาย	เมตร	เท่านั้น
๒. ผ้า	บาง	เมตร	เท่านั้น
๓. ผ้า	๓	เมตร	เท่านั้น

จากตัวอย่างเหล่านี้ จะพบว่าคำแจ้งปริมาณ หลาย ไม่สามารถเกิดรวมกับคำขยายปริมาณตามได้ แต่คำแจ้งปริมาณคำอื่นสามารถเกิดได้ ดังนั้น เราจึงอาจจะกำหนดเงื่อนไขการเกิดรวมของคำแจ้งปริมาณ หลาย กับคำขยายปริมาณตาม เป็นกฎบอกลักษณะทำนายได้ที่ ๕ ได้ดังนี้

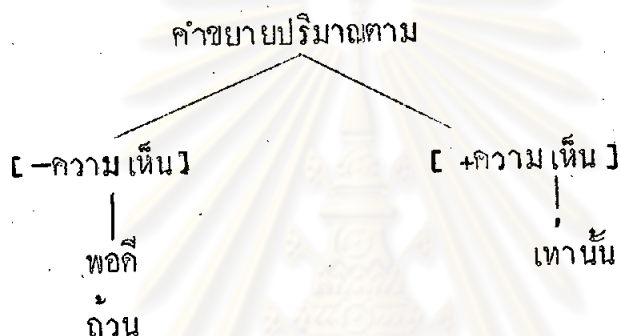
คำแจ้งปริมาณ $\rightarrow$ [-/ _____ [+ลักษณะนาม] [+คำขยายปริมาณตาม]]
[+ มาก]

กฎนี้จะบอกว่า คำแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [+มาก] จะไม่สามารถเกิดรวมกับคำขยายปริมาณตามได้ดัง เช่น

* ผ้า หลาย เมตร เท่านั้น
[+มาก]

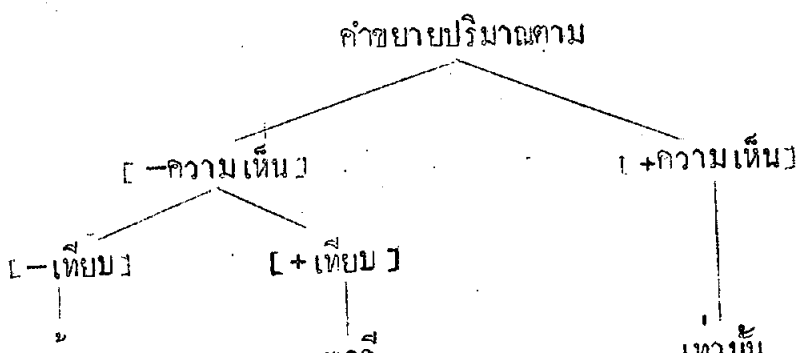
นาม	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม	คำขยายปริมาณตาม
๔. * ผ้า	บาง	เมตร	พอดี
๕. * ผ้า	คอน	เมตร	พอดี
๖. ผ้า	บาง	เมตร	เท่านั้น

จะพบว่าคำแจ้งปริมาณ บาง คอน ไม่สามารถ เกิดร่วมกับคำขยายปริมาณตาม พอดี ได้ แต่สามารถเกิดร่วมกับ เท่านั้น ได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องแบ่งคำขยาย ปริมาณตามออกเป็นชนิดย่อยด้วยอรรถลักษณะของ [ความเห็น] กล่าวคือ พอดี จะมี อรรถลักษณะของ [-ความเห็น] ส่วน เท่านั้น จะมีอรรถลักษณะของ [+ความเห็น] ตาม แผนภูมิดังนี้

นาม	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณนาม	คำขยายปริมาณตาม
๓. * ผ้า	ครึ่ง	เมตร	ถ้วน
๔. ผ้า	ครึ่ง	เมตร	พอดี

จะเห็นว่า คำแจ้งปริมาณ ครึ่ง ไม่สามารถ เกิดร่วมกับคำขยายปริมาณตาม ถ้วน ได้ แต่สามารถเกิดร่วมกับ พอดี ได้ ดังนั้น จึงจะต้องแบ่งคำขยายปริมาณตามที่มี อรรถลักษณะของ [-ความเห็น] ออกเป็นชนิดย่อยอีก โดยใช้ อรรถลักษณะของ [เทียบ] นั่นคือ ถ้วน จะมีอรรถลักษณะของ [-เทียบ] ส่วน พอดี จะมีอรรถลักษณะของ [+เทียบ] ซึ่งจะแสดงให้เห็นชัดได้ดังนี้

จากตัวอย่างที่ ๔, ๕ จะพบว่า คำแจ้งปริมาณ ค่อนข้าง ไม่สามารถเกิดร่วมกับคำขยายปริมาณตาม พอดี ได้ แต่คำแจ้งปริมาณคำอื่นสามารถเกิดได้ ดังนั้นจึงต้องกำหนดเงื่อนไขการ เกิดรวมของคำแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [+ชด] กับคำขยายปริมาณตามที่มีอรรถลักษณะ [-ความเห็น] เป็นกฎบอกลักษณะทำนายได้ที่ ๖ ดังนี้

คำแจ้งปริมาณ $\longrightarrow$ [-/___ [+ลักษณะนาม] คำขยายปริมาณตาม]
 [-ชด] [-ความเห็น]

กฎนี้จะบอกว่า คำแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [-ชด] จะไม่เกิดกับคำขยายปริมาณตามที่มีอรรถลักษณะของ [-ความเห็น] ดังเช่น

* น้ำ บาง เมตร พอดี
 [-ชด] [-ความเห็น]

จากตัวอย่างที่ ๗, ๘ จะพบว่า คำแจ้งปริมาณ ครึ่ง ไม่สามารถเกิดร่วมกับคำขยายปริมาณตาม ถ้วน ได้ แต่คำแจ้งปริมาณ ๑ - ๘ สามารถเกิดได้ตามตัวอย่างที่ ๗

นาม	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม	คำขยายปริมาณตาม
๔. เงิน	๕ บาท	ถ้วน	

ดังนั้น จึงอาจจะกำหนดเงื่อนไขการ เกิดรวมของคำแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [+กึ่ง] กับคำขยายปริมาณตามที่มีอรรถลักษณะ [-เทียบ] เป็นกฎบอกลักษณะทำนายได้ที่ ๗ ได้ดังนี้

คำแจ้งปริมาณ $\longrightarrow$ [-/___ [+ลักษณะนาม] คำขยายปริมาณตาม]
 [+กึ่ง] [-เทียบ]

กฎนี้จะบอกว่า คำแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [+กึ่ง] จะไม่เกิดกับคำขยายปริมาณตามที่มีอรรถลักษณะของ [-เทียบ] ดังเช่น

* เงิน ครึ่ง บาท ถ้วน
 [+กึ่ง] [-เทียบ]

แต่ค่าแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ $[-กึ่ง]$ จะเกิดร่วมกับคำขยายปริมาณตามที่มีอรรถลักษณะของ $[-เทียบ]$ ได้ดัง เช่น

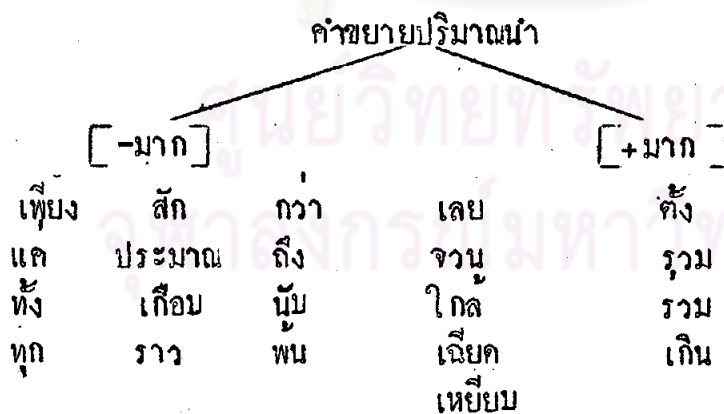
เงิน ๕ บาท ถ้วน
 $[-กึ่ง]$ $[-เทียบ]$

๕.๓.๒ การเกิดรวมของคำขยายปริมาณนำ

ก. การเกิดรวมของคำขยายปริมาณนำกับค่าแจ้งปริมาณ

	นาม	คำขยายปริมาณนำ	ค่าแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม
๑.	น้ำ	เพียง	หลาย	เมตร
๒.	น้ำ	ตั้ง	หลาย	เมตร

จากตัวอย่าง เหล่านี้ จะพบว่าคำขยายปริมาณนำ เพียง ไม่สามารถเกิดร่วมกับค่าแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ $[+มาก]$ ได้ แต่ ตั้ง สามารถเกิดรวมกันได้ ดังนั้นจึงจะต้องแบ่งคำขยายปริมาณนำออกเป็นชนิดย่อยตามอรรถลักษณะของ $[-มาก]$ กล่าวคือ คำขยายปริมาณนำที่เกิดร่วมกับค่าแจ้งปริมาณ หลาย ไม่ได้ ก็จะมีอรรถลักษณะ $[-มาก]$ ส่วนคำขยายปริมาณนำที่เกิดร่วมกับค่าแจ้งปริมาณ หลาย ได้ ก็จะมีอรรถลักษณะของ $[+มาก]$ ซึ่งจะได้อีกคำต่อไปนี้

ส่วนการกำหนดเงื่อนไขการเกิดรวมของรายการ ๒ ชนิดนี้ในปริมาณวลีก็อาจ
จะกำหนดเป็นกฎนอกลักษณะเท่านั้นได้ดังนี้

คำขยายปริมาณนำ $\rightarrow$ $[-/ \text{---} \text{---}]$ คำแจ้งปริมาณ
 $[-มาก]$ $[+มาก]$

กฎนี้จะบอกว่า ค่าขยายปริมาณน้ำที่มีอรรถลักษณะของ ϵ - มาก] จะไม่เกิดร่วมกับค่าแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ ϵ + มาก] ดัง เช่น

* น้ำ เพียง หลาย เมตร
[- มาก] [+ มาก]

แต่ค่าขยายปริมาณน้ำที่มีอรรถลักษณะของ ϵ + มาก] จะเกิดกับค่าแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ ϵ + มาก] ได้ ดัง เช่น

น้ำ ตั้ง หลาย เมตร
[+ มาก] [+ มาก]

0

นาม	ค่าขยายปริมาณน้ำ	ค่าแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม
๓.* น้ำ	ตั้ง	บาง	เมตร
๔. น้ำ	เพียง	บาง	เมตร

จะพบว่า ค่าขยายปริมาณน้ำ ตั้ง ไม่สามารถเกิดร่วมกับค่าแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ ϵ - มาก] ได้ แต่ค่าขยายปริมาณน้ำ เพียง สามารถเกิดได้ ดังนั้นจึงอาจกำหนดเงื่อนไขการเกิดร่วมของค่าขยายปริมาณน้ำที่มีอรรถลักษณะของ ϵ + มาก] กับค่าแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ ϵ - มาก] เป็นกฎบอกลักษณะทำนายได้ที่ ๔ ได้ดังนี้

ค่าขยายปริมาณน้ำ $\longrightarrow$ [- /   ค่าแจ้งปริมาณ]
[+ มาก] [- มาก]

กฎนี้จะบอกว่า ค่าขยายปริมาณน้ำที่มีอรรถลักษณะของ ϵ + มาก] จะไม่เกิดกับค่าแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ ϵ - มาก] ดัง เช่น

* น้ำ ตั้ง บาง เมตร
[+ มาก] [- มาก]

นาม	ค่าขยายปริมาณน้ำ	ค่าแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม
๕.* น้ำ	ตั้ง	บาง	เมตร
๖. น้ำ	เพียง	บาง	เมตร

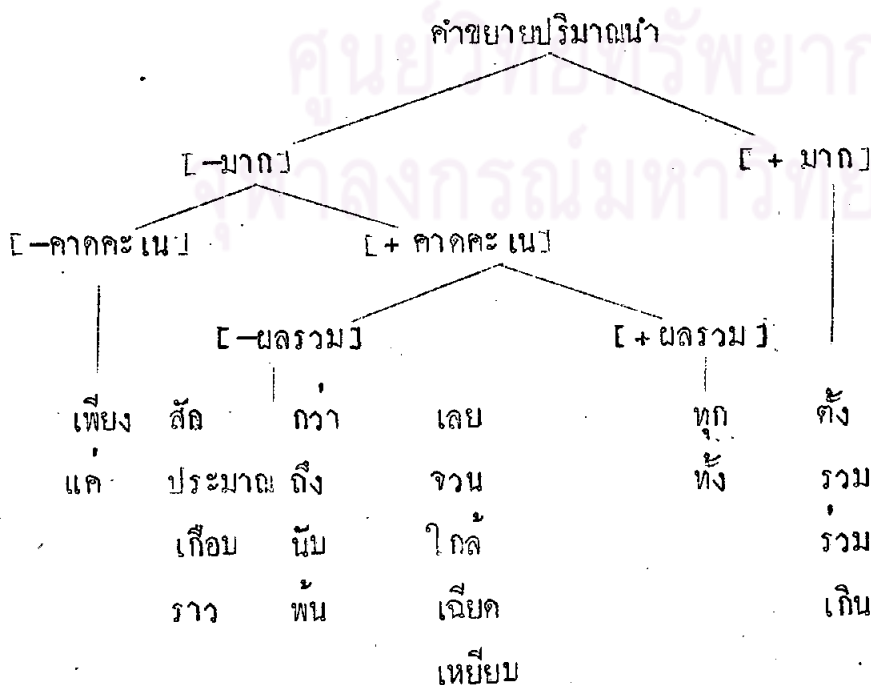
แต่คำขยายปริมาณนำที่มีอรรถลักษณะของ [-คาดคะเน] จะเกิดร่วมกับคำ
 แจ่งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [-มาก] ได้ ดังเช่น

ผ้า เพียง บาง เมตร

[-คาดคะเน] [-มาก]

นาม	คำขยายปริมาณนำ	คำแจ่งปริมาณ	ลักษณนาม
๗.* เวลา	ทุก	ค่อนข้าง	ชั่วโมง
๘. เวลา	เกือบ	ค่อนข้าง	ชั่วโมง

จะพบว่า คำขยายปริมาณนำในกลุ่มที่มีอรรถลักษณะเดียวกัน คือ [+คาดคะเน] มีลักษณะการเกิดร่วมกับคำแจ่งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [-เต็ม] ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ คำขยายปริมาณนำ ทุก ไม่สามารถเกิดร่วมกับคำแจ่งปริมาณ ค่อนข้าง ได้ แต่ เกือบ สามารถเกิดได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องแบ่งคำขยายปริมาณนำที่มีอรรถลักษณะ [+คาดคะเน] ออกเป็นชนิดย่อยตามอรรถลักษณะของ [-ผลรวม] นั่นคือ คำขยายปริมาณนำที่เกิดร่วมกับคำแจ่งปริมาณ ค่อนข้าง ได้ ก็จะมีอรรถลักษณะของ [+ผลรวม] ส่วนคำขยายปริมาณนำที่เกิดร่วมกับ ค่อนข้าง ไม่ได้ ก็จะมีอรรถลักษณะของ [-ผลรวม] ซึ่งจะแสดงให้เห็นชัดได้ดังนี้

ส่วนการกำหนดเงื่อนไขการ เกิดรวมของคำขยายปริมาณนำที่มีอรรถลักษณะของ
[ผลรวม] กับคำแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [-เติม] ก็อาจจะกำหนด เป็นกฎบอก
ลักษณะทำนายได้ที่ ๑๑ ได้ดังนี้

คำขยายปริมาณนำ → [-/ _____ คำแจ้งปริมาณ]
[+ ผลรวม] [-เติม]

กฎนี้จะบอกว่า คำขยายปริมาณนำที่มีอรรถลักษณะของ [+ ผลรวม] จะไม่
เกิดรวมกับคำแจ้งปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [-เติม] ดังเช่น

* เวลา ทุก คอน ชั่วโมง
[+ ผลรวม] [-เติม]

แต่คำขยายปริมาณนำที่มีอรรถลักษณะของ [-ผลรวม] จะเกิดรวมกับคำแจ้ง
ปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [-เติม] ได้ดัง เช่น

เวลา เกือบ คอน ชั่วโมง
[-ผลรวม] [-เติม]

ข. การ เกิดรวมของคำขยายปริมาณนำกับคำขยายปริมาณตาม

นาม คำขยายปริมาณนำ คำแจ้งปริมาณ ลักษณะนาม คำขยายปริมาณตาม

๑.	* ผ้า	เกือบ	๕	เมตร	เท่านั้น
๒.	* ผ้า	ทั้ง	๕	เมตร	เท่านั้น
๓.	* ผ้า	ตั้ง	๕	เมตร	เท่านั้น
๔.	* ผ้า	เพียง	๕	เมตร	เท่านั้น

จากตัวอย่าง เหล่านี้ จะพบว่า คำขยายปริมาณนำในกลุ่มที่มีอรรถลักษณะของ
[+ มาก] และ [+ คาคคะ เน] ไม่สามารถเกิดรวมกับคำขยายปริมาณตามได้ แต่คำขยาย
ปริมาณนำ เพียง สามารถเกิดได้ ดังนั้น จึงอาจจะสามารถกำหนด เงื่อนไขการ เกิดรวม
ของคำขยายปริมาณนำเหล่านี้ กับคำขยายปริมาณตามได้ เป็นกฎบอกลักษณะทำนายได้
ที่ ๑๒, ๑๓ ได้ดังนี้

คำขยายปริมาณนำ → [-/ _____ คำแจ้งปริมาณ] [+ ลักษณะนาม] [+ คำขยายปริมาณตาม]

กฎนี้จะบอกว่า คำขยายปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [+ มาก] จะไม่เกิด
ร่วมกับ [- คำขยายปริมาณตาม] ดังเช่น

* น้ำ ตั้ง ๕ เมตร เท่านั้น

[+ มาก]

คำขยายปริมาณนำ $\rightarrow$ [-/___ [+ คำแจ้งปริมาณ [+ ลักษณะนาม] [+ คำขยาย
ปริมาณตาม]

[+ คาคะเน]

กฎนี้จะบอกว่า คำขยายปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [+ คาคะเน] จะไม่
เกิดร่วมกับ [+ คำขยายปริมาณตาม] ดังเช่น

* น้ำ เกือบ ๕ เมตร เท่านั้น

[+ คาคะเน]

แต่คำขยายปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [- คาคะเน] จะเกิดร่วมกับคำ
ขยายปริมาณตามได้ ดังเช่น

น้ำ เพียง ๕ เมตร เท่านั้น

[- คาคะเน]

นาม	คำขยายปริมาณนำ	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณนาม	คำขยายปริมาณตาม
๕. * น้ำ	เพียง	๕	เมตร	พอดี
๖. * น้ำ	เพียง	๕	เมตร	ถ้วน
๗. * น้ำ	เพียง	๕	เมตร	เท่านั้น

จะเห็นว่า คำขยายปริมาณนำ เพียง ไม่สามารถ เกิดร่วมกับคำขยายปริมาณ
ตามได้ทุกคำ โดยจะเกิดได้กับ เท่านั้น เพียงคำเดียว ดังนั้น เราจึงอาจจะกำหนด
เงื่อนไขการ เกิดรวมของคำขยายปริมาณนำชนิดนี้กับคำขยายปริมาณตาม เป็นกฎบอก
ลักษณะทำนายได้ที่ ๑๔ ได้ดังนี้

คำขยายปริมาณนำ $\rightarrow$ [-/___ [+ คำแจ้งปริมาณ [+ ลักษณะนาม] คำขยายปริมาณตาม]
[- คาคะเน] [- ความเห็น]

กฎนี้จะบอกว่า คำขยายปริมาณนำที่มีอรรถลักษณะของ [- คาคะเน] จะไม่เกิด

* ผ้า เพียง ๕ เมตร พอดี

[- คาคะ เน]   [- ความ เห็น]

แต่คำขยายปริมาณนำชนิดนี้ จะเกิดร่วมกับคำขยายปริมาณที่มีอรรถลักษณะ
ของ [+ ความ เห็น] ได้ ดังเช่น

* ผ้า เพียง ๕ เมตร เท่านั้น

[- คาคะ เน]   [+ ความ เห็น]

ค. การ เกิดรวมของคำขยายปริมาณนำกับคำวิเศษณ์

นาม	คำวิเศษณ์	คำขยายปริมาณนำ	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณนาม
๑. * ผ้า	อีก	ทั้ง	๕	เมตร
๒. ผ้า	อีก	ทั้ง	๕	เมตร
๓. ผ้า	อีก	เกือบ	๕	เมตร
๔. ผ้า	อีก	เพียง	๕	เมตร

จากตัวอย่างเหล่านี้ จะพบว่า มีคำขยายปริมาณนำเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้นที่ไม่
สามารถเกิดร่วมกับคำวิเศษณ์ได้ นั่นก็คือ คำขยายปริมาณนำที่มีอรรถลักษณะของ
[+ ผลรวม] ดังนั้น เราจึงอาจจะสามารถกำหนดเงื่อนไขการ เกิดรวมของคำขยาย
ปริมาณนำกับคำวิเศษณ์ เป็นกฎบอกลักษณะทำนายได้ที่ ๑๕ ได้ดังนี้

คำขยายปริมาณนำ → [- / + คำวิเศษณ์] [+ คำแจ้งปริมาณ [+ ลักษณนาม]]
[+ ผลรวม]

กฎนี้จะบอกว่า คำขยายปริมาณนำที่มีอรรถลักษณะของ [+ ผลรวม] จะไม่เกิด
ร่วมกับ [+ คำวิเศษณ์] ดังเช่น

* ผ้า อีก ทั้ง ๕ เมตร

[+ ผลรวม]

แต่คำขยายปริมาณนำที่มีอรรถลักษณะของ [- ผลรวม] หรือ [- คาคะ เน]
หรือ [+ มาก] จะเกิดร่วมกับคำวิเศษณ์ได้ดังเช่น

* ผ้า อีก เกือบ ๕ เมตร

[- ผลรวม]

น้ำ อีก เพียง ๕ เมตร

[- คาคะเน]

น้ำ อีก ตั้ง ๕ เมตร

[+ มาก]

ง. การเกิดรวมของคำขยายปริมาณนำกับลักษณนาม

นาม	คำขยายปริมาณนำ	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณนาม
๑. * คินสอ	จวน	๕	แท่ง
๒. คินสอ	เกือบ	๕	แท่ง
๓. เวลา	จวน	๕	ชั่วโมง
๔. เวลา	เกือบ	๕	ชั่วโมง

จากตัวอย่างเหล่านี้ จะพบว่า คำขยายปริมาณนำเฉพาะที่มีอรรถลักษณะของ [- ผลรวม] มีลักษณะการเกิดรวมกับลักษณนามที่ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ คำขยายปริมาณนำ จวน ไม่สามารถเกิดกับลักษณนาม แท่ง ได้ แต่ เกือบ สามารถเกิดได้ ในขณะเดียวกัน ทั้ง จวน และ เกือบ ก็สามารถเกิดรวมกับลักษณนาม ชั่วโมง ได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องแบ่งคำขยายปริมาณนำกลุ่มนี้ออกเป็นกลุ่มย่อยตามอรรถลักษณะของ

[ต่อเนื่อง] นั่นคือ คำขยายปริมาณนำที่มีอรรถลักษณะของ [+ ต่อเนื่อง] จะเลือกเกิดเฉพาะกับลักษณนามที่เกี่ยวข้องกับเวลา อายุ และมาตราชั่ง ตวง วัด เท่านั้น ส่วนคำขยายปริมาณนำที่มีอรรถลักษณะของ [- ต่อเนื่อง] จะเกิดได้กับทุกลักษณนาม ซึ่งการแบ่งนี้จะแสดงให้เห็นชัดได้ดังต่อไปนี้

แต่คำขยายปริมาณที่มีอรรถลักษณะของ [-คอเนื่อง] จะเกิดร่วมกับลักษณะนามที่ไม่เกี่ยวกับเวลา อายุ मात्रา ซึ่ง ดวง วัค ได้ดังเช่น

กินสอ เกือบ ๕ แห่ง
 [-คอเนื่อง] [-เวลา
 -อายุ
 - मात्रา ซึ่ง ดวง วัค]

๕.๓.๓ การเกิดรวมของคำขยายปริมาณตาม

ก. การเกิดรวมของคำขยายปริมาณตามกับคำแจ้งเพศ

นาม	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม	คำแจ้งเพศ	คำขยายปริมาณตาม
๑. * ผ้า	๓	เมตร	เพศ	พอดี
๒. * ผ้า	๓	เมตร	กว่า	พอดี
๓. ผ้า	๓	เมตร	ครึ่ง	พอดี

จากตัวอย่างเหล่านี้ จะพบว่า คำแจ้งเพศ เพศ กว่า ไม่สามารถเกิดร่วมกับคำขยายปริมาณตาม พอดี ได้ แต่ ครึ่ง สามารถเกิดได้ ซึ่งในขณะเดียวกัน คำแจ้งเพศทั้ง ๓ นี้ สามารถเกิดร่วมกับคำขยายปริมาณตาม เท่านั้น ได้ ดังเช่น

นาม	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม	คำแจ้งเพศ	คำขยายปริมาณตาม
๔. ผ้า	๓	เมตร	เพศ	เท่านั้น
๕. ผ้า	๓	เมตร	กว่า	เท่านั้น
๖. ผ้า	๓	เมตร	ครึ่ง	เท่านั้น

ดังนั้น จึงจะต้องแบ่งคำแจ้งเพศ ออกเป็นชนิดย่อยตามอรรถลักษณะของ [-เกิน] นั่นคือ เพศ กว่า จะมีอรรถลักษณะ [+เกิน] แต่ ครึ่ง จะมีอรรถลักษณะ [-เกิน] ซึ่งจะแสดง การแบ่งชนิดย่อยของคำแจ้งเพศได้ดังนี้

ส่วนการกำหนด เจื้อนไซการ เกิดรวมของคำขยายปริมาณตาม กับคำ^๑แ^๒จ^๓ง^๔ส^๕เ^๖ษ อาจจะทำนค เป็นกฎบอกลักษณะการทำนายได้ที่ ๑๗ ได้ดังนี้

คำขยายปริมาณตาม $\rightarrow$ [-/+ ลักษณะนาม] คำ^๑แ^๒จ^๓ง^๔ส^๕เ^๖ษ _____]
 [-ความเห็น] [+เกิน]

กฎนี้จะบอกว่า คำขยายปริมาณตามที่มีรรถลักษณะ [-ความเห็น] จะไม่เกิด รวมกับคำ^๑แ^๒จ^๓ง^๔ส^๕เ^๖ษ ที่มีรรถลักษณะ [+เกิน] ดังเช่น

* ผ้า ๓ เมตร เศษ พอดี
 [+เกิน] [-ความเห็น]

แต่คำขยายปริมาณตามที่มีรรถลักษณะ [+ความเห็น] จะเกิดรวมกับคำ^๑แ^๒จ^๓ง^๔ส^๕เ^๖ษ ที่มีรรถลักษณะ [+เกิน] ได้ดังเช่น

ผ้า ๓ เมตร เศษ เท่านั้น
 [+เกิน] [+ความเห็น]

หรือคำขยายปริมาณตามที่มีรรถลักษณะ [-ความเห็น] จะเกิดรวมกับคำ^๑แ^๒จ^๓ง^๔ส^๕เ^๖ษ ที่มีรรถลักษณะ [-เกิน] ได้ ดังเช่น

ผ้า ๓ เมตร ครึ่ง พอดี
 [-เกิน] [-ความเห็น]

ข. การเกิดรวมของคำขยายปริมาณตามกับคำ^๑แ^๒จ^๓ง^๔ส^๕เ^๖ษตำแหน่ง

นาม คำ^๑แ^๒จ^๓ง^๔ปริมาณ ลักษณะนาม คำ^๑แ^๒จ^๓ง^๔ตำแหน่ง คำขยาย ปริมาณตาม

* ผ้า ๓ เมตร แรก พอดี

นาม	ค่าแรงปริมาณ	ลักษณะนาม	ค่าแรงตำแหน่ง	คำขยายปริมาณตาม
๒.* ผ้า	๓	เมตร	แรก	ถ้วน
๓. ผ้า	๓	เมตร	แรก	เท่านั้น

จากตัวอย่าง เหล่านี้ จะพบว่า คำขยายปริมาณตาม พอกี ถ้วน ไม่สามารถเกิดร่วมกับค่าแรงตำแหน่งได้ แต่คำขยายปริมาณตาม เท่านั้น สามารถเกิดได้ ดังนั้น จึงอาจจะกำหนดเงื่อนไขการ เกิดรวมของคำขยายปริมาณตามกับค่าแรงตำแหน่ง เป็นกฎบอกลักษณะทำนายได้ที่ ๑๘ ได้ดังนี้

คำขยายปริมาณตาม $\longrightarrow$ [- / [+ ลักษณะนาม] [+ ค่าแรงตำแหน่ง] _____]
 [- ความเห็น]

กฎนี้จะบอกว่า คำขยายปริมาณตามที่มีอรรถลักษณะ [- ความเห็น] จะไม่เกิดร่วมกับค่าแรงตำแหน่ง ดังเช่น

* ผ้า ๓ เมตร แรก พอกี
 [- ความเห็น]

แต่คำขยายปริมาณตามที่มีอรรถลักษณะ [+ ความเห็น] จะเกิดร่วมกับค่าแรงตำแหน่งได้ดัง เช่น

ผ้า ๓ เมตร แรก เท่านั้น
 [+ ความเห็น]

๕.๓.๔ การเกิดรวมของลักษณะนาม

ก. การเกิดรวมของลักษณะนามกับคำขยายปริมาณตาม

	นาม	ค่าแรงปริมาณ	ลักษณะนาม	คำขยายปริมาณตาม
๑.*	ดินสอ	๕	แท่ง	ถ้วน
๒.*	ผ้า	๕	เมตร	ถ้วน
๓.	เงิน	๕	บาท	ถ้วน

จากตัวอย่าง เหล่านี้ จะพบว่า ลักษณะนามที่แสดงมาตราเงิน เท่านั้นที่จะสามารถเกิดร่วมกับค่าแรงตำแหน่งได้ ส่วนลักษณะนามที่ไปไม่ได้แสดง

มาตราเงินก็จะไม่สามารถ เกิดร่วมกับคำขยายปริมาณตามชนิดนี้ได้ ดังนั้น จึงอาจจะกำหนดเงื่อนไขการ เกิดรวมของลักษณนามกับคำขยายปริมาณตามได้ เป็นกฎนอกลักษณะ ทานายไคที่ ๑๕ ไค้ดังนี้

ลักษณนาม → [-/ [+ค่าแจ้งปริมาณ] — คำขยายปริมาณตาม]
 [-มาตราเงิน] [-เทียบ]

กฎนี้จะบอกว่า ลักษณนามที่มีอรรถลักษณะของ [-มาตราเงิน] จะไม่เกิดร่วมกับคำขยายปริมาณตามที่มีอรรถลักษณะของ [-เทียบ] ดังเช่น

* คินสอ ๕ แท่ง ถวน
 [-มาตราเงิน] [-เทียบ]

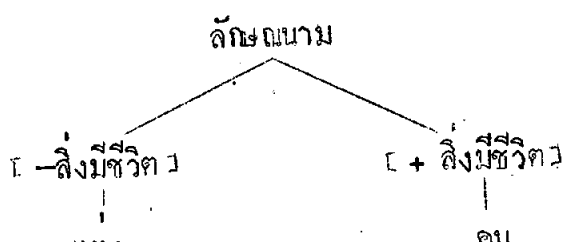
แต่ลักษณนามที่มีอรรถลักษณะของ [+มาตราเงิน] จะเกิดร่วมกับคำขยายปริมาณตามที่มีอรรถลักษณะของ [-เทียบ] ดังเช่น

เงิน ๕ บาท ถวน
 [+มาตราเงิน] [-เทียบ]

ข. การ เกิดรวมของลักษณนามกับคำนาม

นาม	ค่าแจ้งปริมาณ	ลักษณนาม
๑. คินสอ	๓	แท่ง
๒. * นักเรียน	๓	แท่ง

จากตัวอย่าง เหล่านี้ จะพบว่าลักษณนามจะเลือกเกิดกับคำนามที่ต่างกันออกไป กล่าวคือ ลักษณนามที่ใช้กับสิ่งมีชีวิต ก็จะเกิดร่วมกับคำนามที่มีชีวิต ส่วนลักษณนามที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิต ก็จะเกิดร่วมกับคำนามที่ไม่มีชีวิตด้วยกัน ดังนั้น จึงอาจจะแบ่งลักษณนาม ออกเป็นชนิดย่อยตามอรรถลักษณะของ สิ่งมีชีวิต ไค้ดังนี้

การกำหนดเงื่อนไขการเกิดรวมของลักษณะนามทั้ง ๒ ชนิดนี้กับคำนาม ก็อาจ
จะกำหนดเป็นกฎมอกลักษณะทำหน้าที่ ๒๐ ใต้งนี้

ลักษณะนาม → [-/ คำนาม [+คำแจ้งปริมาณ] _____]
[+ สิ่งมีชีวิต] [- สิ่งมีชีวิต]

กฎนี้จะบอกว่าลักษณะนามที่มีรรดลักษณะของ [+ สิ่งมีชีวิต] จะไม่เกิดรวมกับคำ
คำนามที่มีรรดลักษณะของ [- สิ่งมีชีวิต] ดัง เช่น

* นักเรียน ๓ แท่ง
[+ สิ่งมีชีวิต] [- สิ่งมีชีวิต]

แต่ลักษณะนามที่มีรรดลักษณะของ [- สิ่งมีชีวิต] จะเกิดรวมกับคำนามที่มี
รรดลักษณะของ [- สิ่งมีชีวิต] ใต้ง เช่น

กินสอ ๓ แท่ง
[- สิ่งมีชีวิต] [- สิ่งมีชีวิต]

* การศึกษา เรื่องการ เกิดรวมของลักษณะนามกับคำนามนี้ สามารถจะทำการ
ศึกษาได้อย่างละเอียด เป็นงานวิจัยอีกชิ้นหนึ่งได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจะไม่กล่าวถึง
รายละเอียดในเรื่องนี้อย่างครมถ้วน โดยที่จะ เปิดโอกาสให้แก่ผู้ที่สนใจต่อไป

๕.๔ ปริมาณวลีที่มีคำขยายกว่า

จากการที่กฎโครงสร้างกำหนดให้คำขยายปริมาณนำ กว่า สามารถเกิดรวม
กับ หน่วยแจ้งปริมาณรวม และลักษณะนามได้ ดัง เช่น

๑.	นาม	คำขยายปริมาณนำ	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม		
	ผ้า	กว่า	๕	เมตร		
๒.	นาม	คำขยายปริมาณนำ	คำแจ้งปริมาณ	ลักษณะนาม	คำแจ้งเศษ	
	* ผ้า	กว่า	๕	เมตร	กว่า	
๓.	นาม	คำขยายปริมาณนำ	คำแจ้งปริมาณ	คำแจ้งฐาน	คำแจ้งเศษ	ลักษณะนาม
	* ผ้า	กว่า	๕	ลิบ	กว่า	เมตร

จากตัวอย่างเหล่านี้ จะพบว่า ตัวอย่างที่ ๒ และ ๓ เป็นตัวอย่างที่ผิดไวยากรณ์ เนื่องจากมีคำขยาย กว่า ปรากฏในปริมาณวลีมากกว่า ๑ ตัว ดังนั้น เราจึงอาจจะเสนอเงื่อนไข โครงสร้างผิว (surface constraint) ที่จะบังคับไม่ให้โครงสร้างผิวของปริมาณวลีที่มีคำขยาย กว่า ปรากฏมากกว่า ๑ ตัว เงื่อนไขโครงสร้างผิวนี้จะบอกว่า ปริมาณวลีที่มีคำขยาย กว่า ปรากฏมากกว่า ๑ ตัวนั้น ผิดไวยากรณ์ ซึ่งจะทำให้มีปริมาณวลีที่มีคำขยาย กว่า เกิดขึ้นเป็นองค์ประกอบที่ต่างกัน ๓ แบบคือ

๑. ปริมาณวลีที่มี กว่า เป็นคำขยายปริมาณนำ เช่น น้ำกว่า ๕ เมตร
๒. ปริมาณวลีที่มี กว่า เป็นคำแจ้ง শেষ เช่น น้ำ ๕ เมตรกว่า
๓. ปริมาณวลีที่มี กว่า เป็นคำใน กรณีพิเศษ เช่น น้ำล้นกว่า เมตร

จากการกำหนดเงื่อนไขการ เกิดรวมของรายการในหมวดค่าต่าง ๆ ในปริมาณวลี รวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขโครงสร้างผิวนี้ จะเป็นเครื่องช่วยย้ให้ปริมาณวลีที่ได้จากการใช้กฎโครงสร้างและกฎแปรรูป เป็นปริมาณวลีที่บรรจุรายการที่เหมาะสมถูกต้องตามข้อมูลในภาษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย